

PROTOCOL FACULTATIV LA CONVENȚIA CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI, REFERITOR LA VÂNZAREA DE COPII, PROSTITUȚIA COPIILOR ȘI PORNOGRAFIA INFANTILĂ*

Statele părți la prezentul Protocol,

Considerând că pentru a avansa în direcția realizării scopurilor Convenției cu privire la drepturile copilului și la aplicarea dispozițiilor acesteia, în special ale art. 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 și 36, este adecvată extinderea măsurilor pe care statele părți trebuie să le ia pentru a garanta protecția copilului față de vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă,

Considerând, de asemenea, că menționata Convenție cu privire la drepturile copilului consacră dreptul copilului de a fi protejat împotriva exploatarei economice și de a nu fi constrâns la o muncă implicând riscuri ori fiind susceptibilă de a compromite educația sa sau de a-i afecta grav sănătatea ori dezvoltarea fizică, mentală, spirituală, morală sau socială,

Constatând cu vie preocupare că traficul internațional cu copii în scopul vinderii acestora, al prostituției copiilor și pornografiei infantile a dobândit proporții considerabile și crescânde,

Profund preocupate de practica răspândită și persistentă a turismului sexual față de care copiii sunt expuși în mod special, în măsura în care favorizează în mod direct vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă,

Conștiente că un anumit număr de grupuri, în special vulnerabile, îndeosebi fetițele, sunt cu atât mai mult expuse riscului de exploatare sexuală și că s-a înregistrat un număr anormal de mare de fetițe printre victimele exploatarei sexuale,

Preocupate de oferta crescândă de materiale pornografice care folosesc copii, pe Internet și pe alte noi suporturi tehnologice, și reamintind că în concluziile sale Conferința internațională asupra luptei contra pornografiei infantile pe Internet, ținută la Viena în 1999, a solicitat în special incriminarea în lumea întreagă a producției, difuzării, exportului, importului, transmiterii, posesiei cu intenție și publicității făcute materialelor pornografice implicând copii și a subliniat importanța unei cooperări și a unui parteneriat mai strâns între autoritățile publice și profesioniștii Internetului,

Convinse că eliminarea vânzării de copii, a prostituției copiilor și a pornografiei infantile va fi facilitată prin adoptarea unei strategii globale care să țină seama de factorii care contribuie la aceste fenomene, îndeosebi subdezvoltarea, sărăcia, disparitățile economice, inechitatea structurilor socio-economice, disfuncționalitățile familiale, lipsa de educație, exodul rural, discriminarea bazată pe sex, comportamentul sexual iresponsabil al adulților, conflictele armate și sclavia copiilor,

Estimând că o acțiune de sensibilizare a publicului este necesară pentru a reduce cererea care stă la originea vânzării de copii, a prostituției copiilor și a pornografiei infantile și că este importantă consolidarea parteneriatului mondial între toți factorii, precum și ameliorarea aplicării legii la nivel național,

Luând act de dispozițiile instrumentelor juridice internaționale pertinente în materia protecției copiilor, îndeosebi ale Convenției de la Haga privind protecția copiilor și cooperarea în materia adopției internaționale, ale Convenției de la Haga asupra aspectelor civile ale răpirii internaționale de copii, ale Convenției de la Haga privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea în

* Deschis spre semnare la New York la 6 septembrie 2000.

România a ratificat Protocolul prin Legea nr. 470 din 20 septembrie 2001, publicată în „Monitorul Oficial al României”, partea I, nr. 601 din 25 septembrie 2001.

materie de responsabilitate parentală și măsuri privind protecția copiilor și ale Convenției nr. 182 a Organizației Internaționale a Muncii privind interzicerea celor mai grele forme de muncă a copiilor și acțiune imediată în vederea eliminării acestora,

Încurajate de sprijinul considerabil primit de Convenția cu privire la drepturile copilului, care denotă o voință generală de promovare și protecție a drepturilor copilului,

Considerând că este importantă aplicarea dispozițiilor programului de acțiune pentru prevenirea vânzării de copii, a prostituției copiilor și a pornografiei infantile, a Declarației și Programului de acțiune adoptate în 1996 la Congresul mondial împotriva exploatării sexuale a copiilor în scopuri comerciale, ținut la Stockholm între 27 și 31 august 1996, precum și a altor decizii și recomandări pertinente ale organismelor internaționale implicate,

Ținând seama în special de importanța tradițiilor și a valorilor culturale ale fiecărui popor pentru protecția copilului și dezvoltarea lui armonioasă,

Au convenit cele ce urmează:

ARTICOLUL 1

Statele părți vor interzice vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, în conformitate cu dispozițiile prezentului Protocol.

ARTICOLUL 2

În sensul prevederilor prezentului Protocol:

a) *vânzarea de copii* este considerat orice act sau tranzacție prin care un copil este transferat de orice persoană sau grup de persoane către o altă persoană ori către un alt grup contra cost sau contra oricăror alte avantaje materiale;

b) *prostituția copiilor* reprezintă folosirea copiilor pentru activități sexuale, contra cost sau contra oricăror alte avantaje materiale;

c) *pornografia infantilă* înseamnă orice reprezentare, prin orice mijloace, a copiilor angajați într-o activitate sexuală explicită, reală ori simulată, sau orice altă expunere a organelor sexuale ale copiilor, în principal în scopuri sexuale.

ARTICOLUL 3

1. Orice stat parte va urmări ca cel puțin următoarele acte și activități să fie pe deplin incriminate în dreptul său penal, indiferent dacă aceste acte sunt comise pe plan intern sau internațional, individual ori în mod organizat.

a) În ceea ce privește vânzarea de copii, astfel cum este definită la art. 2:

(i) oferirea, livrarea sau acceptarea unui copil, indiferent de mijloacele utilizate, în scopul: – exploatării sexuale a copilului; – transferul de organe de copil pentru profit; – supunerii la muncă forțată a copiilor;

(ii) obținerea consimțământului, în mod fraudulos, ca intermediar pentru adopția copiilor, prin încălcarea instrumentelor juridice internaționale în materia adopției.

b) Oferirea, obținerea, procurarea sau furnizarea copiilor pentru prostituție, astfel cum este definită la art. 2.

c) Producerea, distribuirea, difuzarea, importul, exportul, oferirea, vinderea sau deținerea în scopurile menționate de materiale de pornografie, astfel cum este definită la art. 2.

2. Sub rezerva dreptului intern al statului parte, aceleași dispoziții vor fi în vigoare în caz de tentativă de comitere a oricăruia dintre aceste acte de complicitate în săvârșirea sa sau de participare la acesta.

3. Statul parte va considera aceste infracțiuni pasibile de pedepse adecvate, în funcție de gravitatea acestora.

4. Sub rezerva prevederilor dreptului său intern, fiecare stat parte va lua, dacă se consideră necesar, toate măsurile care se impun în scopul de a stabili responsabilitatea persoanelor juridice pentru infracțiunile definite la paragraful 1. În conformitate cu principiile dreptului intern al statului parte, această responsabilitate ar putea fi de natură penală, civilă sau administrativă.

5. Statele părți vor lua toate măsurile juridice sau administrative adecvate pentru a se asigura că toate persoanele implicate în procedura de adopție acționează conform dispozițiilor instrumentelor juridice internaționale aplicabile.

ARTICOLUL 4

1. Fiecare stat parte va lua măsurile necesare pentru stabilirea competenței sale privind infracțiunile la care se referă art. 3 paragraful 1, atunci când acestea sunt comise pe teritoriul său, la bordul unei nave sau aeronave înregistrate în acest stat.

2. Fiecare stat parte va putea lua măsurile necesare pentru stabilirea propriei competențe privind infracțiunile la care se referă art. 3 paragraful 1, în următoarele cazuri:

a) când autorul prezumat al infracțiunii este un cetățean al respectivului stat sau își are reședința pe teritoriul acestuia;

b) când victima este un cetățean al aceluși stat.

3. Fiecare stat parte va lua, de asemenea, măsurile proprii pentru stabilirea competenței sale privind infracțiunile menționate mai sus, atunci când autorul prezumat al infracțiunii este prezent pe teritoriul său și dacă nu îl extrădează către un alt stat parte pe motivul că infracțiunea a fost comisă de unul dintre cetățenii săi.

4. Prezentul Protocol nu exclude exercitarea oricărei competențe penale în conformitate cu dreptul intern.

ARTICOLUL 5

1. Infracțiunile la care se referă art. 3 paragraful 1 se consideră a fi incluse în orice tratat de extrădare în vigoare între statele părți și vor fi incluse în orice tratat de extrădare care va fi încheiat ulterior între acestea, în conformitate cu condițiile enunțate în aceste tratate.

2. Dacă un stat parte care condiționează extrădarea de existența unui tratat primește o cerere de extrădare din partea unui alt stat parte cu care acesta nu a încheiat un tratat de extrădare, poate considera prezentul Protocol drept temei juridic pentru extrădare în ceea ce privește infracțiunile enunțate. Extrădarea se va efectua în conformitate cu condițiile prevăzute de dreptul statului căruia i s-a solicitat extrădarea.

3. Statele părți care nu condiționează extrădarea de existența unui tratat recunosc infracțiunile enunțate ca fiind cazuri de extrădare între acestea, în condițiile prevăzute de dreptul statului căruia i se solicită extrădarea.

4. Infracțiunile respective sunt considerate de către statele părți, în vederea extrădării, ca fiind comise nu numai la locul săvârșirii acestora, dar și pe teritoriul aflat sub jurisdicția statelor părți chemate să își stabilească competențele conform art. 4.

5. Dacă o cerere de extrădare este prezentată în temeiul unei infracțiuni definite la art. 3 paragraful 1 și dacă statul parte căruia i se solicită extrădarea nu va extrăda sau nu va dori să extrădeze autorul infracțiunii, datorită cetățeniei acestuia, acest stat va lua măsurile necesare pentru sesizarea autorităților competente, în scopul urmăririi penale.

ARTICOLUL 6

1. Statele părți își acordă sprijinul reciproc cel mai larg posibil pentru orice anchetă, procedură penală sau procedură de extrădare, referitoare la infracțiunile definite la art. 3 paragraful 1, inclusiv pentru obținerea dovezilor de care dispun și care sunt necesare procedurilor.

2. Statele părți își îndeplinesc obligațiile asumate prin paragraful 1, în conformitate cu orice tratat sau acord de asistență juridică reciprocă existent între ele. În absența unui astfel de tratat sau acord statele părți își vor acorda acest sprijin în conformitate cu dreptul lor intern.

ARTICOLUL 7

Sub rezerva prevederilor dreptului lor intern, statele părți:

a) vor lua măsurile adecvate pentru a permite, dacă este necesar, ridicarea și confiscarea:

(i) bunurilor, cum ar fi: documente, obiecte sau alte mijloace materiale utilizate pentru comiterea infracțiunilor definite în prezentul protocol sau pentru facilitarea comiterii acestora;

(ii) produsului acestor infracțiuni;

b) vor răspunde cererilor altui stat parte de ridicare sau de confiscare a bunurilor ori produselor definite la alin. (i) și (ii) ale paragrafului a);

c) vor lua măsuri în vederea închiderii provizorii sau definitive a localurilor utilizate pentru comiterea infracțiunilor sus-menționate.

ARTICOLUL 8

1. Statele părți vor adopta în toate stadiile procedurii penale măsurile necesare pentru protejarea drepturilor și intereselor copiilor care sunt victimele practicilor interzise prin prezentul Protocol, în special:

a) recunoscând vulnerabilitatea copiilor victime și adaptând procedurile într-un mod care să țină seama de necesitățile lor speciale, îndeosebi în calitate de martori;

b) informând copiii victime asupra drepturilor și rolului lor, a scopului, termenelor, a desfășurării, avansării procedurilor, precum și asupra deciziei luate în cazul lor;

c) permițând ca punctele de vedere, necesitățile sau preocupările copiilor victime să fie prezentate și examinate în cursul procedurii, atunci când interesele lor personale sunt afectate, în conformitate cu regulile procedurale din dreptul intern;

d) acordând sprijin adecvat copiilor victime în toate stadiile procedurii penale;

e) protejând, pe cât este posibil, viața privată și identitatea copiilor victime și luând măsuri conforme cu dreptul intern pentru a preveni difuzarea oricărei informații care ar putea conduce la identificarea lor;

f) protejând, dacă este necesar, siguranța copiilor victime, a familiilor lor și a martorilor acuzării de intimidare și represalii;

g) evitând orice întârzieri nejustificate în soluționarea cazurilor și în executarea hotărârilor sau a deciziilor prin care se acordă o indemnizație copiilor victime.

2. Statele părți vor asigura ca nici o incertitudine asupra vârstei reale a victimelor să nu împiedice declanșarea anchetelor penale, în special a anchetelor destinate să determine această vârstă.

3. Statele părți vor asigura că în modul de tratament al copiilor victime, în cadrul sistemului de justiție penală, va prima interesul superior al copilului.

4. Statele părți vor lua măsuri pentru asigurarea unei pregătiri corespunzătoare, în special juridică și psihologică, a persoanelor care lucrează cu victimele infracțiunilor definite prin prezentul Protocol.

5. Statele părți vor lua, în cazul în care este necesar, măsuri pentru asigurarea siguranței și integrității persoanelor și/sau organizațiilor implicate în prevenirea și/sau protecția și reabilitarea victimelor acestor infracțiuni.

6. Nici una dintre dispozițiile prezentului articol nu va aduce atingere dreptului acuzatului la un proces echitabil și imparțial sau nu este incompatibilă cu acest drept.

ARTICOLUL 9

1. Statele părți vor adopta sau vor întări, vor aplica și vor difuza legi, măsuri administrative, politici și programe sociale pentru prevenirea infracțiunilor vizate în prezentul Protocol. O atenție specială va fi acordată protecției copiilor vulnerabili la astfel de practici.

2. Statele părți vor sensibiliza opinia publică, inclusiv copiii, asupra măsurilor destinate prevenirii practicilor interzise de către prezentul Protocol și a efectelor nefaste ale acestor practici, prin intermediul tuturor mijloacelor adecvate, de educație și de formare, în vederea îndeplinirii obligațiilor prezentului articol statele părți vor încuraja participarea comunităților și, în special, a copiilor și a copiilor victime la programe de informare, educație și formare, inclusiv la nivel internațional.

3. Statele părți vor lua toate măsurile posibile pentru a asigura orice tip de asistență corespunzătoare pentru victimele infracțiunilor definite în prezentul Protocol, în special deplină reintegrare socială și recuperarea deplină din punct de vedere fizic și psihologic.

4. Statele părți vor lua măsuri ca toți copiii victime ale infracțiunilor definite în prezentul Protocol să aibă acces fără discriminare la proceduri care să le permită solicitarea compensării prejudiciului suferit din partea persoanelor răspunzătoare din punct de vedere legal.

5. Statele părți vor lua măsurile adecvate pentru interzicerea în mod eficient a producerii și difuzării materialelor care fac publicitate practicilor interzise prin prezentul Protocol.

ARTICOLUL 10

1. Statele părți vor lua toate măsurile necesare în vederea întăririi cooperării internaționale prin acorduri multilaterale, regionale și bilaterale, în scopul prevenirii, identificării, urmăririi, anchetării și pedepsirii celor responsabili de actele legate de vânzarea de copii, de prostituția copiilor, de pornografia infantilă și de turismul pedofil. Statele părți vor favoriza, de asemenea, cooperarea și coordonarea internațională între autoritățile lor, între organizații neguvernamentale naționale și internaționale și organizații internaționale.

2. Statele părți vor încuraja cooperarea internațională pentru a contribui la readaptarea fizică și psihologică a copiilor victime, la reintegrarea lor socială și la repatrierea lor.

3. Statele părți se angajează să întărească cooperarea internațională pentru a elimina principalii factori care fac vulnerabili copiii la vânzare, prostituție, pornografie și turism pedofil, îndeosebi sărăcia și subdezvoltarea.

4. Statele părți care au capacitatea de a acționa vor furniza ajutor financiar, tehnic sau de altă natură în cadrul programelor existente pe plan multilateral, regional, bilateral sau de altă natură.

ARTICOLUL 11

Nici una dintre dispozițiile prezentului Protocol nu va afecta dispozițiile mai favorabile realizării sau exercitării drepturilor copilului care pot figura:

- a) în legislația unui stat parte;
- b) în dreptul internațional în vigoare pentru acel stat parte.

ARTICOLUL 12

1. Fiecare stat parte, în termen de 2 ani de la intrarea în vigoare a prezentului Protocol, va prezenta un raport către Comitetul pentru Drepturile Copilului, conținând informații detaliate asupra măsurilor adoptate în vederea implementării dispozițiilor Protocolului.

2. După prezentarea raportului detaliat fiecare stat parte va include în rapoartele prezentate Comitetului pentru Drepturile Copilului, în conformitate cu art. 44 din Convenție, orice informație suplimentară referitoare la aplicarea prezentului Protocol. Celelalte state părți la Protocol vor prezenta un raport la fiecare 5 ani.

3. Comitetul pentru Drepturile Copilului poate cere statelor părți informații suplimentare privind aplicarea prezentului Protocol.

ARTICOLUL 13

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare oricărui stat care este parte la Convenție sau care a semnat-o.

2. Prezentul Protocol este supus ratificării sau este deschis spre aderare pentru orice stat care este parte la Convenție sau care a semnat-o. Instrumentele de ratificare sau de aderare vor fi depuse la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 14

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în termen de 3 luni de la depunerea celui de-al zecelea instrument de ratificare sau de aderare.

2. Pentru fiecare stat care va ratifica prezentul Protocol sau care va adera la aceasta înainte ori după intrarea sa în vigoare, protocolul va intra în vigoare în termen de o lună de la data depunerii de către acest stat al instrumentului său de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL 15

1. Orice stat parte va putea în orice moment să denunțe prezentul Protocol prin notificare scrisă, adresată Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, care va informa ulterior celelalte state părți la Convenție și toate statele care au semnat-o. Denunțarea va produce efecte în termen de un an de la data primirii notificării de către Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite.

2. Denunțarea nu va avea ca efect scutirea statului parte de obligațiile pe care i le impune prezentul Protocol, referitoare la orice infracțiune survenită anterior datei la care denunțarea își produce efectele, după cum nu atrage în nici un caz urmărirea examinării oricărei probleme pentru care Comitetul pentru Drepturile Copilului a fost deja sesizat înainte de această dată.

ARTICOLUL 16

1. Fiecare stat parte poate propune un amendament și poate depune textul acestuia la Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Acesta va comunica propunerea de amendament statelor părți și le va cere să îi facă cunoscut dacă sunt favorabile convocării unei conferințe a statelor părți, în vederea examinării propunerii și supunerii la vot. Dacă într-un interval de 4 luni de la data comunicării cel puțin o treime din numărul statelor părți se va pronunța în favoarea convocării unei astfel de conferințe. Secretarul general va convoca conferința sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de către majoritatea statelor părți, prezente și votante în cadrul conferinței, va fi supus spre aprobare Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

2. Orice amendament adoptat în conformitate cu dispozițiile paragrafului 1 va intra în vigoare după adoptarea de către Adunarea Generală a Organizațiilor Națiunilor Unite și acceptarea lui cu o majoritate de două treimi din numărul statelor părți.

3. După intrarea în vigoare a unui amendament acesta devine obligatoriu pentru statele părți care l-au acceptat, celelalte state părți rămânând legate prin dispozițiile prezentului Protocol și prin toate celelalte amendamente anterior, acceptate de către acestea.

ARTICOLUL 17

1. Prezentul Protocol, ale cărui texte în limba arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă sunt egal autentice, va fi depozitat în arhivele Organizației Națiunilor Unite.

2. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va transmite copii certificate de pe prezentul Protocol tuturor statelor părți la Convenție și tuturor statelor care au semnat-o.